

Warszawa, dnia 17 listopada 2021 r.

Poz. 2071

USTAWA

z dnia 1 października 2021 r.

o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. Przedsiębiorstwo górnicze, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni, wykonuje te czynności z dotacji budżetowej oraz innych źródeł finansowania, jeżeli likwidację tej kopalni rozpoczęto:

- 1) przed dniem 1 stycznia 2019 r.;
- 2) w okresie od dnia 1 grudnia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

2. Prowadzenie likwidacji kopalń, zadania związane z zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, a także działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalni są finansowane z dotacji budżetowej, jeżeli likwidację kopalni rozpoczęto:

- 1) przed dniem 1 stycznia 2019 r.;
- 2) w okresie od dnia 1 grudnia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

3. W przypadku gdy likwidację kopalni rozpoczęto po dniu 31 grudnia 2018 r., ale przed dniem 1 grudnia 2021 r. albo po dniu 31 grudnia 2023 r., przedsiębiorstwo górnicze finansuje likwidację kopalni z funduszu likwidacji zakładu górniczego w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.”;

2) w art. 8a:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przedsiębiorstwo górnicze może od dnia 1 grudnia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. zbyć nieodpłatnie na rzecz przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część, prowadzące wydobywanie węgla kamiennego lub roboty górnicze, w celu przeprowadzenia ich likwidacji.”;

b) użyte w ust. 2 i w ust. 4 dwukrotnie wyrazy „w ust. 1” zastępuje się wyrazami „w ust. 1 i 1a”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawę z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych.

- 3) użyte w art. 8b w ust. 1 i 3, w art. 8c w ust. 1 dwukrotnie i w ust. 2, w art. 8d i w art. 8e w ust. 1 wyrazy „art. 8a ust. 1” zastępuje się wyrazami „art. 8a ust. 1 i 1a”;
- 4) w art. 11a ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, mogą zostać przyznane pracownikowi tylko raz.”;
- 5) w art. 11b:
a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:
„3. Urlop górniczy, o którym mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1, przysługuje pracownikowi w wymiarze do czterech lat pod warunkiem, że skorzystanie z niego pozwoli mu nabyć prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2028 r.
4. Urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o którym mowa w art. 11a ust. 1 pkt 2, przysługuje pracownikowi w wymiarze do trzech lat pod warunkiem, że skorzystanie z niego pozwoli mu nabyć prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2027 r.”;
- b) uchyla się ust. 6b;
- 6) w art. 11c:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. W okresie korzystania z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1 i 2, pracownik jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy i otrzymuje świadczenie socjalne w wysokości:
1) 75% miesięcznego wynagrodzenia obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy – w przypadku pracowników przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8a ust. 1, i którym przyznano uprawnienie do urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla przed dniem 1 grudnia 2021 r.;
- 2) 80% miesięcznego wynagrodzenia obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy – w przypadku pracowników przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 8a ust. 1 i 1a, którzy nabędą uprawnienie do urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla od dnia 1 grudnia 2021 r.”;
- b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:
„2b. Osobie korzystającej z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1 i 2, i otrzymującej świadczenie socjalne, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej, nagrody z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowej nagrody rocznej, określonych w przepisach prawa pracy, obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, w którym osoba ta jest zatrudniona.”;
- c) w ust. 5:
– uchyla się pkt 2,
– w pkt 4 skreśla się wyrazy „cofnięcie lub”;
- 7) w art. 11d po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4c w brzmieniu:
„4a. Jednorazowa odprawa pieniężna, o której mowa w art. 11a ust. 1 pkt 3, przysługuje pracownikom nieposiadającym uprawnień do urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla zatrudnionym w dniu zbycia, o którym mowa w art. 8a ust. 1a:
1) na powierzchni kopalni, w tym w zakładzie mechanicznej przeróbki węgla, i posiadającym co najmniej roczny staż pracy w przedsiębiorstwie górniczym lub
2) pod ziemią i posiadającym co najmniej roczny staż pracy pod ziemią w przedsiębiorstwie górniczym
– z którymi umowa o pracę zostanie rozwiązana za porozumieniem stron w okresie do 3 miesięcy od dnia zbycia, o którym mowa w art. 8a ust. 1a.
4b. Pracownikom, o których mowa w ust. 4a, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, o której mowa w art. 11a ust. 1 pkt 3, w wysokości 120 000 zł.
4c. Kwota jednorazowej odprawy pieniężnej, o której mowa w ust. 4b, nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne.”;

8) w art. 11g dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. w odniesieniu do danych osobowych zgromadzonych na podstawie ust. 1 jest administratorem w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁾.”;

9) uchyla się art. 11h;

10) po art. 11h dodaje się art. 11i w brzmieniu:

„Art. 11i. Minister właściwy do spraw gospodarki złożyami kopalin określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych,
- 2) tryb rozliczania dotacji budżetowej, o której mowa w pkt 1,
- 3) warunki powodujące czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej, o której mowa w pkt 1 – biorąc pod uwagę zapewnienie sprawności wypłacania jednorazowych odpraw pieniężnych, na finansowanie których będzie przyznana dotacja.”;

11) w art. 12:

- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „, z zastrzeżeniem ust. 2”,
- b) uchyla się ust. 2,
- c) w ust. 9 wyrazy „Orzech II” zastępuje się wyrazem „Orzech”,
- d) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany przez ZUS ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest Prezes ZUS.”,

e) dodaje się ust. 11–16 w brzmieniu:

„11. Przedsiębiorstwo górnicze, o którym mowa w art. 8 ust. 1, występuje z wnioskiem do ZUS o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego dla osób, o których mowa w ust. 1, 2 i 4–7, po ustaleniu ich uprawnień do bezpłatnego węgla. We wniosku określa się wysokość ekwiwalentu pieniężnego i okres, za jaki ekwiwalent pieniężny przysługuje.

12. Ekwiwalent pieniężny wypłaca się wraz z wypłatą emerytury lub renty, z tym że w przypadku:

- 1) przyznania emerytury lub renty po raz pierwszy, ekwiwalent pieniężny wypłaca się za okres od pierwszego dnia miesiąca, w którym powstało prawo do emerytury lub renty;
- 2) przekazania wniosku, o którym mowa w ust. 11, po terminie płatności emerytury lub renty, ekwiwalent pieniężny wypłaca się w:
 - a) terminie płatności emerytury lub renty przypadającym po dniu przekazania wniosku albo
 - b) następnym terminie płatności emerytury lub renty, jeżeli okres pomiędzy datą przekazania wniosku a terminem płatności, o którym mowa w lit. a, jest krótszy niż 30 dni;
- 3) przyznania renty rodzinnej po emerycie lub renciście, ekwiwalent pieniężny przysługuje po upływie okresu, za który został wypłacony emerytowi lub renciście.

13. W przypadku zbiegu prawa do ekwiwalentu pieniężnego na podstawie ustawy wypłaca się tylko jeden ekwiwalent pieniężny.

14. Wstrzymanie wypłaty emerytury lub renty nie powoduje zawieszenia wypłaty ekwiwalentu pieniężnego, chyba że ustało prawo do emerytury lub renty. W razie wstrzymania wypłaty emerytury lub renty wskutek zawieszenia prawa do tych świadczeń, ekwiwalent pieniężny wypłaca się kwartalnie, w trzecim miesiącu kwartału.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

15. Jeżeli zawieszeniu podlega część renty rodzinnej przyznanej więcej niż jednej osobie, część ekwiwalentu pieniężnego przysługującą pozostałym osobom pobierającym rentę rodzinną wypłaca się wraz z tą rentą.

16. Przy dochodzeniu zwrotu nienależnie pobranego ekwiwalentu pieniężnego przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczące dochodzenia zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych stosuje się odpowiednio.”;

12) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pracownikom i byłym pracownikom kopalni postawionej w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2019 r. oraz w okresie od dnia 1 grudnia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2023 r., wchodzącej w skład przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, jest wypłacana przez to przedsiębiorstwo z dotacji budżetowej renta wyrównawcza przyznana na podstawie prawomocnego wyroku sądu, ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej między kopalnią a pracownikiem lub byłym pracownikiem.”;

13) w art. 15:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie rent wyrównawczych,”;

b) w pkt 3 skreśla się wyrazy „cofnięcie lub”;

14) w art. 25 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sposobu wykorzystania środków pochodzących z budżetu państwa na realizację zadań określonych w ustawie oraz udzielanej pomocy publicznej;”;

15) w art. 26:

a) w ust. 1:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W każdym roku budżetowym Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, w projekcie ustawy budżetowej określi wysokość dotacji oraz nominalną wartość skarbowych papierów wartościowych na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, na finansowanie:”;

– uchyla się pkt 4,

b) uchyla się ust. 5;

16) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:

„Art. 26a. 1. W latach 2022–2027 minister właściwy do spraw finansów publicznych może przekazać przedsiębiorstwu, o którym mowa w art. 8 ust. 1, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, skarbowe papiery wartościowe z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego tego przedsiębiorstwa, jeżeli jest to niezbędne do realizacji jego zadań określonych w ustawie, do wysokości określonej w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy.

2. Akcje w podwyższonym kapitale zakładowym przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, zostaną objęte przez Skarb Państwa.

3. Do podwyższenia kapitału zakładowego przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 2052).

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, przez wydanie listu emisyjnego, warunki emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, oraz sposób realizacji świadczeń z nich wynikających.

5. List emisyjny zawiera w szczególności:

- 1) datę emisji;
- 2) powołanie podstawy prawnej emisji;
- 3) jednostkową wartość nominalną;
- 4) walutę, w której może nastąpić emisja, lub sposób określenia waluty emisji;

- 5) cenę lub sposób jej ustalenia;
- 6) stopę procentową lub sposób jej obliczania;
- 7) określenie sposobu i terminów wypłaty należności głównej oraz należności ubocznych;
- 8) datę, od której nalicza się oprocentowanie skarbowych papierów wartościowych tej emisji;
- 9) termin wykupu oraz zastrzeżenia w przedmiocie możliwości wcześniejszego wykupu.

6. Emisja skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, następuje z dniem zarejestrowania skarbowych papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych oraz w kwocie równej wartości nominalnej wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych.

7. Do emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, przepisów art. 98 i art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm³⁾) oraz przepisów wydanych na podstawie art. 97 tej ustawy nie stosuje się.”

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.⁴⁾) po art. 52zc dodaje się art. 52zd w brzmieniu:

„Art. 52zd. Zwalnia się od podatku dochodowego kwoty jednorazowych odpraw pieniężnych, o których mowa w art. 11d ust. 4b ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1821 oraz z 2021 r. poz. 2071).”

Art. 3. W ustawie z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1192) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 uchyla się pkt 3;
- 2) użyte w art. 5 w ust. 1 i 3 wyrazy „Orzech II” zastępuje się wyrazem „Orzech”;
- 3) w art. 11:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ekwiwalent oraz koszty związane z obsługą wypłaty ekwiwalentu są finansowane ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest Prezes ZUS.”,
 - b) uchyla się ust. 2–5;
- 4) uchyla się art. 12.

Art. 4. Przepis art. 11c ust. 2b ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się także do osób, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęły korzystanie z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1, a które po tym dniu spełniły warunki do nabycia prawa do nagrody, o której mowa w art. 11c ust. 2b ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 5. W 2021 r. minister właściwy do spraw finansów publicznych może przekazać przedsiębiorstwu, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalini, skarbowe papiery wartościowe z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego tego przedsiębiorstwa, jeżeli jest to niezbędne do realizacji jego zadań określonych w ustawie zmienianej w art. 1, do wysokości 458 000 000 zł. Przepisy art. 26a ust. 2–7 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 6. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 11c ust. 5 i art. 15 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 11c ust. 5 i art. 15 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 7. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań i wykonanie działań wynikających z ustawy zmienianej w art. 1 w latach 2021–2027 wynosi 8 245 mln zł.

2. Limit wydatków, o których mowa w ust. 1, jest pomniejszany o nominalną wartość skarbowych papierów wartościowych przekazanych na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na podstawie art. 5 oraz art. 26a ustawy zmienianej w art. 1.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981 i 2054.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1163, 1243, 1551, 1574, 1834 i 1981.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2021 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 11 lit. c i art. 3 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*